

Úřad práce ČR

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2018 a strategie APZ pro rok 2019

Obsah:

1. Zaměstnanost	2
1.1. Celková situace v zaměstnanosti kraje	2
1.2. Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)	3
2. Nezaměstnanost	4
2.1. Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2018	4
2.2. Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji	9
2.3. Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji	10
3. Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti	11
4. Cizinci na trhu práce kraje	16
5. Prognóza vývoje trhu práce na rok 2019	19
6. Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2018	20
6.1. Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2018	20
6.2. Rekvalifikace (RK zabezpečované ÚP ČR, zvolené, zaměstnanecké), poradenství a pracovní rehabilitace	25
6.3. Projekty ESF.	29
6.4. Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2018	30
7. Cíle APZ pro rok 2019	30

1. Zaměstnanost

1.1. Celková situace v zaměstnanosti kraje

Zaměstnavatelé, zaměstnanci a OSVČ	stav k (v. tis)	
	30. 9. 2017	30. 9. 2018
zaměstnanci vč. členů produkčních družstev	320,7	327,2
zaměstnavatelé	16,9	12,9
pracující na vlastní účet (OSVČ)	54,0	41,6
pomáhající rodinní příslušníci	2,2	3,1
celková zaměstnanost (zaměstnanci + OSVČ)	393,8	384,8

Zdroj: VŠPS - ČSÚ

Pohled na celkovou zaměstnanost v rámci Ústeckého kraje vychází z výběrového šetření pracovních sil, které provádí Český statistický úřad a zveřejňuje jej na svých webových stránkách. Podle posledních údajů k 30. 9. 2018 bylo v kraji evidováno více než 327 tisíc zaměstnanců, téměř 13 tisíc zaměstnavatelů a téměř 42 tisíc osob samostatně výdělečně činných.

V rámci realizovaných monitorovacích kontaktů bylo v průběhu roku zjištěno, že více navštívených zaměstnavatelů plánuje spíše nabírání než propouštění svých zaměstnanců, popř. obměňují své stávající zaměstnance v rámci přirozené fluktuace a v souvislosti s jejich odchodem do starobního důchodu. Meziročně se výrazně zvýšil počet volných pracovních míst (dále i VPM) nabízených zaměstnavateli prostřednictvím ÚP ČR.

1.2. Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)

Ve srovnání s předchozím rokem došlo celkově k významnému nárůstu o 4 172 volných pracovních míst na stávajících 14 980 ke konci roku 2018, přičemž v listopadu 2018 dosáhl počet nabízených míst v Ústeckém kraji historického maxima (15 619 VPM) od zavedení stávajících krajů k 1. 1. 2001. Pokračuje tak vývoj započatý v předchozích letech, kdy situace v nabídce pracovních míst zrcadlově kopírovala vývoj nezaměstnanosti v ČR obecně. V roce 2018 pokračoval strmý nárůst nabízených volných pracovních, ačkoliv tempo snižování nezaměstnanosti se mírně zpomalilo.

Stupeň vzdělání	31. 12. 2017			31. 12. 2018		
	uchazeči	volná místa	uchaz./ 1 místo	uchazeči	volná místa	uchaz./ 1 místo
bez vzdělání a neúplné základní vzdělání	5 072	312	16,3	5 195	363	14,3
základní vzdělání	9 993	5 432	1,8	7 392	9 400	0,8
nižší střední vzdělání	22	216	0,1	17	149	0,1
nižší střední odborné	1 135	550	2,1	947	683	1,4
střední odborné s výučním listem	9 381	2 556	3,7	7 598	2 608	2,9
střední nebo střední odborné bez maturity i výučního listu	140	56	2,5	126	50	2,5
ÚSV	556	259	2,1	501	196	2,6
ÚSO s vyučením i maturitou	929	182	5,1	803	201	4,0
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	3 281	609	5,4	2 805	694	4,0
vyšší odborné vzdělání	115	78	1,5	129	95	1,4
bakalářské vzdělání	259	54	4,8	243	56	4,3
vysokoškolské	616	495	1,2	564	485	1,2
doktorské	23	9	2,6	15	0	0,0
celkem	31 522	10 808	2,9	26 335	14 980	1,8

Z hlediska počtu nabízených pracovních míst převládala ke konci roku místa pro uchazeče se základním vzděláním či bez vzdělání, která dohromady tvořila více než 65 % všech nabízených míst. V případě vyučených uchazečů (cca 23 %) se úplně neshoduje nabídka s poptávkou, kdy zaměstnavatelé v regionu dlouhodobě poptávají především pracovníky ve výrobě, strojírenství, stavebnictví a oborech elektro, přičemž tito uchazeči jsou v evidenci uchazečů o zaměstnání zastoupeni minimálně. Vzhledem k této skutečnosti opakovaně snižují zaměstnavatelé nabízející volná pracovní místa ze svých tradičních požadavků v oblasti dosaženého vzdělání, získaných dovedností či praxe, a to především u dělnických profesí (operátor výroby, obsluha výrobní linky, montážní, manipulační, výrobní dělník atd.). Nabídka pracovních míst pro uchazeče se základním vzděláním je, i díky výše uvedenému, sice poměrně pestrá, ale zároveň značně zkreslená pracovními místy pro osoby se zdravotním postižením nebo místy, u kterých zaměstnavatel sice požaduje minimální vzdělání, ve skutečnosti se však jedná o pozice, na kterých se zaměstnanec bez určité kvalifikace popř. praxe neobejde (např. řidič nákladního automobilu apod.). Ačkoliv se v posledních letech situace v oblastech nabízených pracovních míst pro uchazeče se základním vzděláním i bez vzdělání zlepšuje, zůstávají veřejně prospěšné práce jako nástroj aktivní politiky zaměstnanosti (dále i APZ) jednou z mála možných cest pomoci této skupině uchazečů o zaměstnání.

Z hlediska počtu uchazečů na jedno pracovní místo jsou na tom dobře prakticky všichni uchazeči o zaměstnání dle jednotlivých stupňů vzdělání s výjimkou uchazečů bez vzdělání, kterých bylo ke konci roku 2018 evidováno 14,3 na jedno

nabízené pracovní místo. Celkem na jedno volné pracovní místo připadalo k 31. 12. 2018 v Ústeckém kraji 1,8 uchazečů o zaměstnání, což je o 1,1 uchazečů meziročně méně. Zároveň se ale jedná o více než dvojnásobek celorepublikového průměru, který činil 0,7 uchazeče o zaměstnání na jedno nabízené pracovní místo. V roce 2019 lze očekávat spíše stagnaci či pokles nabízených volných pracovních míst.

Volná místa jsou hlášena jak od velkých zaměstnavatelů, tak od středních a malých podniků. Mezi nejžádanější profese v rámci Ústeckého kraje patřili ke konci prosince 2018 montážní dělníci ostatních výrobků, řidiči nákladních automobilů, tahačů a speciálních vozidel, ostatní pomocní pracovníci ve výrobě, svářeči, řezači plamenem a páječi, obsluha stacionárních strojů a zařízení, nástrojáři a příbuzní pracovníci, dělníci v oblasti výstavby budov, zedníci, kamnáři, dlaždiči a montéři suchých staveb, kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři, seřizovači a obsluha obráběcích strojů (kromě dřevoobráběcích), obsluha šicích a vyšívacích strojů, obsluha vysokozdvizných a jiných vozíků, skladníci, ostatní řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby, instalatéři, potrubáři, stavební zámečníci, klempíři, ruční baliči, lékaři, řidiči autobusů, modeláři, formíři, jádraři a slévači, pracovníci ostrahy a bezpečnostních agentur, šičky, švadleny, prodavači, číšníci a servírky, mechanici a opraváři motorových vozidel, stavební a provozní elektrikáři, pracovníci na zpracování plechu aj. U většiny profesí (strojírenství a výroba, doprava, lékařství aj.) se nedaří spárovat uchazeče s nabízenými volnými místy, neboť uchazeči o zaměstnání často nesplňují požadavky zaměstnavatelů. Dalšími překážkami umisťování uchazečů na nabízená pracovní místa jsou časté komplikace na straně uchazečů (chybějící motivace, různá zdravotní omezení, sociální problémy, zadluženost/exekuce, ochota pracovat a učit se novým věcem). V některých profesích je nadále znát nedostatek pracovníků i přesto, že uchazeči těchto profesí jsou dlouhodobě zastoupeni v evidenci ÚP v Ústeckém kraji.

2. Nezaměstnanost

2.1. Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2018

Ústecký kraj patří společně s Moravskoslezským mezi regiony s nejvyšší nezaměstnaností v rámci ČR (aktuálně 2. místo). Vysoká nezaměstnanost je dána zánikem tradičního způsobu života vysídlených původních obyvatel a následným jednostranným zaměřením na těžební, těžký a chemický průmysl. Po omezení těchto činností v 90. letech došlo v kraji prudkému nárůstu nezaměstnanosti. Důsledkem je nevyvážená vzdělanostní i sociální struktura obyvatelstva kraje. Téměř polovina nezaměstnaných má pouze základní vzdělání s minimálními pracovními návyky a jen velmi těžko se pro ně nachází na současném pracovním trhu uplatnění. Řada

takovýchto uchazečů využívá také stávajícího sociálního systému, který je prakticky demotivuje k práci. Na sociálních dávkách dosáhnou tito uchazeči na finanční prostředky, které by nedokázali svými schopnostmi vydělat.

Příznivý vývoj nezaměstnanosti v Ústeckém kraji kopíroval v průběhu roku 2018 celorepublikové trendy, přičemž při vyjádření podílu nezaměstnaných je dokonce nepatrně předčil. Meziročně došlo k poklesu podílu nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15 - 64 let v Ústeckém kraji o 0,9 % na stávajících 4,5 %. Přesto se jedná o nejnižší meziroční pokles od roku 2014. Lze se důvodně domnívat, že nezaměstnanost v rámci Ústeckého kraje se blíží svému reálnému dnu. Žádná významná regionální specifika nebyla zaznamenána a situace v nezaměstnanosti je především odrazem celkové situace na trhu práce, kde nadále přetrvává poptávka po pracovní síle. V roce 2019 lze očekávat spíše stagnaci v oblasti nezaměstnanosti, popř. oscilaci okolo stávajících hodnot. Nepříznivě by se na nezaměstnanosti v ČR, potažmo v kraji projevil příchod hospodářské a ekonomické krize na světové trhy. Otázkou je, jak se na vývoji nezaměstnanosti projeví např. avizovaný odchod Velké Británie z Evropské unie, tzv. „brexit“.

Zatím se na vývoji nezaměstnanosti v regionu nepromítlo ani plánované omezení těžby a předpokládané propouštění osob na dole ČSA, kde nedošlo k prolomení těžebních limitů. Při rovnoměrném rozložení propouštění zaměstnanců, by se za předpokladu zachování současných trendů mohl pracovní trh v regionu se vzniklou situací úspěšně vypořádat. V průběhu roku nahlásilo v Ústeckém kraji organizační změnu či hromadné propouštění 15 zaměstnavatelů, přičemž plánovaná opatření se mohla dotknout až 361 zaměstnanců. Ve skutečnosti se v přibližně polovině případů jednalo i vnitropodniková opatření, která měla za následek pouze přesuny zaměstnanců v rámci organizace. Z uvedeného počtu byly pouze 2 subjekty se sídlem v Ústeckém kraji, které v průběhu IV. Q. 2018 nahlásily hromadná propouštění s přesahem na 74 zaměstnanců.

Nezaměstnaní, VPM a MN	stav k			
	celkem		ženy	
	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2017	31. 12. 2018
 evidovaní uchazeči o zaměstnání celkem	 31 522	 26 335	 16 644	 14 378
z toho dosažitelní	28 941	23 957	15 209	13 067
volná pracovní místa	10 808	14 980	-	-
uchazeči připadající na 1 VPM	2,9	1,8	-	-
uchazeči pobírající podporu v nezaměstnanosti	6 772	7 413	3 622	4 147
podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15-64 let (v %)	5,4	4,5	5,8	5,1

V roce 2018 došlo k meziročnímu zlepšení situace na trhu práce v Ústeckém kraji. Počet evidovaných uchazečů v průběhu roku klesal z nejvyšší hodnoty v lednu (32 479 UoZ) na nejnižší hodnotu v listopadu (25 362 UoZ). V prosinci došlo k mírnému navýšení a k poslednímu dni roku bylo evidováno v Ústeckém kraji 26 335 uchazečů o zaměstnání, což bylo meziročně o 5 187 osob méně. Průměrný měsíční počet evidovaných uchazečů v roce 2017 byl 28 311 osob. Z celkového počtu bylo 14 378 žen, které tak tvořily 54,6 % všech uchazečů o zaměstnání. Meziročně se jedná o pokles o 2 266 žen. Z hlediska počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání byly na tom ke konci roku 2018 nejhůře okresy Most (4 581 UoZ), Chomutov (4 408 UoZ), Ústí n. L. (4 200 UoZ), Děčín (4 114 UoZ). Nejméně uchazečů opakovaně evidují v okresech Louny (3 065 UoZ), Litoměřice (3 006 UoZ) a Teplice (2 961 UoZ).

U dosažitelných uchazečů o zaměstnání je situace obdobná. Nejvyšší počet dosažitelných uchazečů byl v lednu (29 701 UoZ), nejnižší v listopadu (22 817 UoZ). K 31. 12. 2018 bylo evidováno 23 957 dosažitelných uchazečů, což meziročně znamená pokles o 4 984 osob. Ženy tvořily 54,5 % všech dosažitelných uchazečů a bylo jich ke konci roku 2018 evidováno 13 067, což bylo o 2 142 méně ve srovnání s předchozím rokem.

V meziročním srovnání podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15 - 64 let klesl o 0,9 % a k 31. 12. 2018 činil 4,5 %. Ze všech sedmi okresů Ústeckého kraje je dlouhodobě nejvíce postižen nezaměstnaností okres Most, který patří mezi nejpostiženější regiony i v celorepublikovém měřítku (4. místo, 5,7 %). Následují okresy Chomutov (8. místo, 5,0 %), Ústí n. L. (9. místo, 5,0 %), Louny (10. místo, 4,8 %), Děčín (11. místo, 4,5 %), Litoměřice (22. místo, 3,6 %) a nejnižší nezaměstnanost je v okrese Teplice (32. místo, 3,1 %).

Tok nezaměstnanosti	celkem			ženy		
	nově evidovaní	vyřazení	umístění	nově evidované	vyřazené	umístěné
za rok 2017	49 839	62 844	37 899	24 022	30 496	19 585
za rok 2018	48 125	53 312	30 703	23 820	26 086	16 000

V meziročním srovnání se počet nově evidovaných uchazečů mírně snížil, a to o 1 714 na celkových 48 125 v průběhu roku 2018. Ve stejném období však došlo k významnému poklesu vyřazených uchazečů o zaměstnání. Během roku 2018 bylo vyřazeno celkem 53 312 uchazečů, což značí meziroční pokles o 9 532 osob. Celkem 30 703 uchazečů prokazatelně nastoupilo do zaměstnání, kterých tak bylo o 7 196 osob v meziročním srovnání méně. Tok nezaměstnanosti tak vykazuje zhoršení ve srovnání s rokem 2017.

Stupeň vzdělání	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2017		31. 12. 2018		31. 12. 2017		31. 12. 2018	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
bez vzdělání a neúplné základní vzdělání	5 072	16,1	5 195	19,7	2 425	14,6	2 682	18,7
základní vzdělání	9 993	31,7	7 392	28,1	5 655	34,0	4 339	30,2
nižší střední vzdělání	22	0,1	17	0,1	16	0,1	10	0,1
nižší střední odborné	1 135	3,6	947	3,6	534	3,2	486	3,4
střední odborné s výučním listem	9 381	29,8	7 598	28,9	4 462	26,8	3 742	26,0
střední nebo SO bez maturity i výučního listu	140	0,4	126	0,5	123	0,7	104	0,7
ÚSV	556	1,8	501	1,9	348	2,1	307	2,1
ÚSO s vyučením i maturitou	929	2,9	803	3,0	505	3,0	455	3,2
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	3 281	10,4	2 805	10,7	2 017	12,1	1 720	12,0
vyšší odborné vzdělání	115	0,4	129	0,5	81	0,5	96	0,7
bakalářské vzdělání	259	0,8	243	0,9	168	1,0	155	1,1
vysokoškolské	616	2,0	564	2,1	301	1,8	275	1,9
doktorské	23	0,1	15	0,1	9	0,1	7	0,0
celkem	31 522	100,0	26 335	100,0	16 644	100,0	14 378	100,0

Největší zastoupení v evidenci měli tradičně občané se základním vzděláním a vyučením, kteří dohromady tvoří téměř 81 % všech uchazečů o zaměstnání. Lze předpokládat, že v případě udržení příznivého ekonomického a hospodářského vývoje se poměr v zastoupení těchto uchazečů příliš nezmění. Situace je vzhledem k poptávce ze strany zaměstnavatelů výrazně lepší pro vyučené, ačkoliv se možnosti uchazečů se základním vzděláním od roku 2016, vzhledem k neustále rostoucímu počtu nabízených pracovních míst, výrazně zvýšily. Nejčastěji se mohou uplatit jako montážní dělníci, pomocní pracovníci ve výrobě, operátoři výroby nebo obsluha strojů či zařízení. Uchazeči se základním a především bez vzdělání však nadále zůstávají nejproblémovější skupinou, která má stále nejvyšší podíl na celkovém počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání. Významným nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti využívaným pro tuto skupinu osob jsou veřejně prospěšné práce, které se nemalou měrou podílejí na jejich zaměstnávání. Vzhledem k počtu uchazečů se základním vzděláním, klesajícímu počtu míst i alokaci finančních prostředků na veřejně prospěšné práce pro rok 2018, lze důvodně předpokládat pokles počtu podpořených osob v rámci tohoto nástroje APZ. Snahou ÚP ČR je zajistit optimální fluktuaci na těchto místech a aktivizovat tím maximálně možné množství evidovaných uchazečů. Zde však naráží na zájem zástupců obcí, kteří by rádi opakovaně využívali osvědčené pracovníky. Do budoucna je potřeba hledat

nové cesty k řešení s důrazem na zvyšování kvalifikace uchazečů se základním vzděláním. Zkušenosti také ukazují, že případné odchylky mezi kvalifikačními požadavky a kvalifikací pracovní síly lze operativně řešit v rámci rekvalifikací.

Téměř 17 % evidovaných uchazečů o zaměstnání tvoří středoškoláci, kteří jsou poměrně snadno rekvalifikovatelnou skupinou s relativně vysokou úspěšností. Absolventi rekvalifikace mají poměrně dobré vyhlídky k získání zaměstnání, neboť v současné době je zájem ze strany zaměstnavatelů o tyto uchazeče zvýšený. Nejnižší zastoupení v evidenci mají opakovaně vysokoškoláci, kteří ke konci roku 2018 tvořili přibližně 3 % všech uchazečů o zaměstnání.

Věk	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2017		31. 12. 2018		31. 12. 2017		31. 12. 2018	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 19 let	1 510	4,8	1 397	5,3	737	4,4	723	5,0
20 - 24 let	2 505	7,9	2 004	7,6	1 103	6,6	963	6,7
25 - 29 let	2 957	9,4	2 575	9,8	1 511	9,1	1 387	9,6
30 - 34 let	3 195	10,1	2 712	10,3	1 741	10,5	1 590	11,1
35 - 39 let	3 419	10,8	2 782	10,6	1 962	11,8	1 656	11,5
40 - 44 let	3 808	12,1	3 065	11,6	2 180	13,1	1 799	12,5
45 - 49 let	3 362	10,7	2 895	11,0	1 987	11,9	1 704	11,9
50 - 54 let	3 771	12,0	2 997	11,4	2 079	12,5	1 696	11,8
55 - 59 let	4 205	13,3	3 469	13,2	2 359	14,2	1 925	13,4
nad 60 let	2 790	8,9	2 439	9,3	985	5,9	935	6,5
celkem	31 522	100,0	26 335	100,0	16 644	100,0	14 378	100,0

V roce 2018 byl zaznamenán kolísavý vývoj podílu u jednotlivých věkových skupin. Nejvyšší podíl, navzdory meziročnímu poklesu, mají opakovaně uchazeči ve věku 55 - 59 let (13,2 %). Podíl v zastoupení většiny věkových skupin se pohybuje v rozmezí 9,3 % - 11,6 %. Nejnižší podíl na celkové nezaměstnanosti mají uchazeči ve věku 20 - 24 let, kteří dohromady tvoří 7,6 % všech uchazečů o zaměstnání. Kromě celkové situace na trhu práce se na této skutečnosti promítla v roce 2018 i realizace projektu „Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže pro region NUTS 2 Severozápad v Ústeckém kraji“ financovaného z prostředků EU, který je zaměřen právě na podporu zaměstnávání osob do 30 let věku. Nezanedbatelný nárůst zaznamenala věková kategorie nad 60 let, což je způsobeno zvyšováním věku pro nárok na odchod do starobního důchodu, a zároveň rostoucím počtem uchazečů o zaměstnání, kteří nesplňují požadovanou délku odpracovaných let pro vznik nároku na starobní důchod. V absolutním vyjádření došlo k poklesu počtu uchazečů všech věkových kategorií.

Délka evidence	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2017		31. 12. 2018		31. 12. 2017		31. 12. 2018	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 3 měsíců	9 393	29,8	9 427	35,8	4 252	25,5	4 594	32,0
3 - 6 měsíců	4 689	14,9	4 799	18,2	2 527	15,2	2 681	18,6
6 - 9 měsíců	2 564	8,1	2 460	9,3	1 410	8,5	1 415	9,8
9 - 12 měsíců	2 038	6,5	1 740	6,6	1 118	6,7	972	6,8
12 - 24 měsíců	3 718	11,8	2 468	9,4	2 140	12,9	1 474	10,3
nad 24 měsíců	9 120	28,9	5 441	20,7	5 197	31,2	3 242	22,5
celkem	31 522	100,0	26 335	100,0	16 644	100,0	14 378	100,0

K 31. 12. 2018 se výrazně snížily absolutní počty dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání (nad 12 měsíců), a to právě díky úspěšnému zacílení na tuto skupinu uchazečů, což bylo jednou z priorit ÚP ČR pro sledované období. Meziročně se podařilo v Ústeckém kraji snížit podíl dlouhodobě evidovaných uchazečů o 10,7 % na stávajících 30,0 % ke konci roku 2018 (31. 12. 2017 = 40,7 %). Příznivě se projevilo oživení ekonomiky, které je spojené s růstem objemu výroby či služeb a vytvářením nových pracovních míst. Větší důraz je také kladen na kontrolní mechanismy v případě vyplácení nepojistných sociálních dávek. Kladně se osvědčila i zacílená podpora v rámci nástrojů APZ.

Růst podílu uchazečů evidovaných méně než 12 měsíců, především pak v kategoriích do 6 měsíců, lze v dané situaci považovat za žádoucí, neboť do této kategorie spadají především uchazeči postižení frikční nezaměstnaností, u nichž je předpoklad nalezení nového zaměstnání v krátkém časovém horizontu.

2.2. Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji

Mezi hlavní příčiny a charakterizující faktory, které nepříznivě ovlivňují vývoj nezaměstnanosti v Ústeckém kraji, patří:

- silné zaměření ekonomiky na průmyslová odvětví s materiálovou náročností,
- koncentrace ekonomických subjektů v centrech kraje,
- horší dopravní obslužnost v odlehlých lokalitách kraje (zvýšení tarifů, snížení počtu dopravních spojů, opakované problémy s výběrem vhodného dopravce),
- vysoký podíl obyvatel se základním vzděláním,
- nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel kraje (chybějící regionální univerzity) spojený s jejich exodem do Prahy či zahraničí,
- nedostatečná integrace minoritních skupin obyvatelstva,
- vysoká kriminalita a výskyt sociálně-patologických jevů,
- existence sociálně vyloučených lokalit,

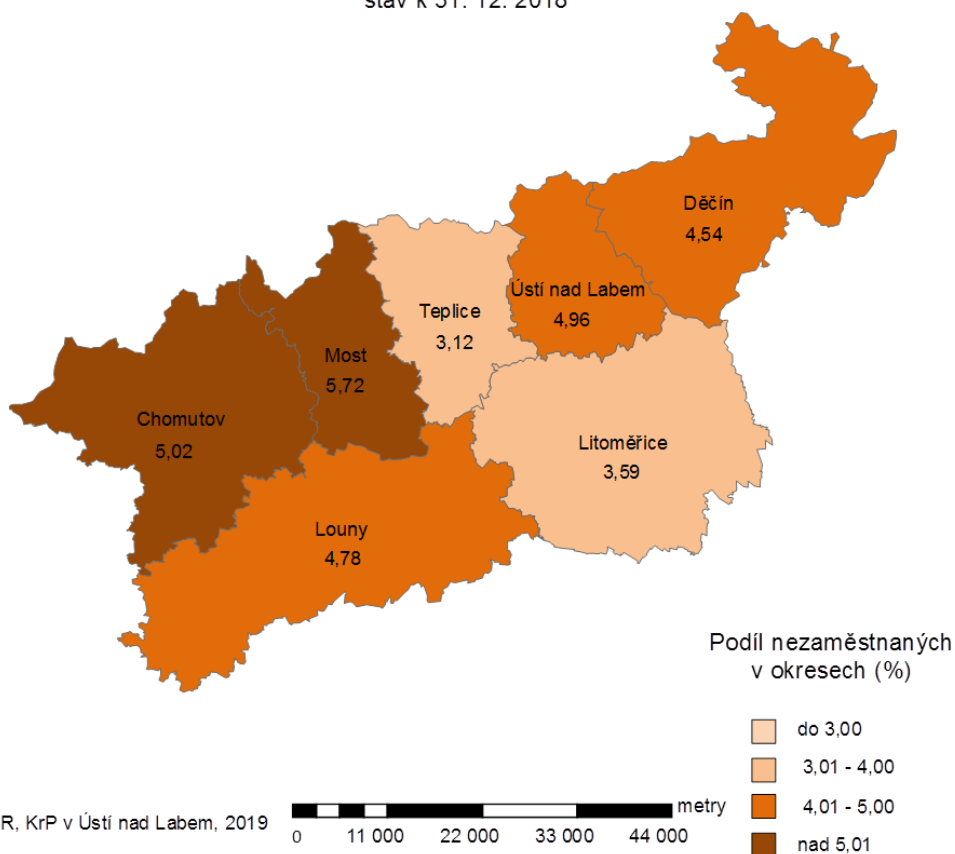

- ztráta základních pracovních návyků, nezájem o zvyšování vlastní kvalifikace,
- nevhodná skladba učňovských a studijních programů, které chrlí absolventy, kteří jsou na současném trhu práce nepotřební či dokonce nepoužitelní,
- nesoulad mezi kvalifikačními požadavky zaměstnavatelů a dosaženým vzděláním či praxí uchazečů o zaměstnání,
- častý požadavek na směnný provoz ze strany zaměstnavatelů,
- uzavírání krátkodobých smluv (dohody o provedení práce),
- špatná pověst a chování vybraných zaměstnavatelů, práce na „černo“,
- vysoká fluktuace zaměstnanců u vybraných profesí, často spojená s nízkou mzdovou hladinou u těchto profesí,
- nízké mzdy v porovnání s poskytovanými nepojistnými sociálními dávkami doplňujícími u mnohých uchazečů příjmy k zajištění životního standardu,
- vysoká zadluženost některých uchazečů o zaměstnání spojená s hrozbou exekučního zabavení majetku a obstavením bankovního účtu,
- pověst regionu spojená s nízkou atraktivitou.

2.3. Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji

Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15-64 let

okresy Ústeckého kraje
stav k 31. 12. 2018

3. Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti

Problémovým skupinám uchazečů o zaměstnání ÚP ČR věnuje zvýšenou péči vzhledem k jejich snížené možnosti uplatnění na trhu práce. Mezi ohrožené uchazeče byly v roce 2018 zařazeny především osoby dlouhodobě evidované, osoby bez vzdělání či se základním vzděláním, absolventi škol a mladiství bez praxe, osoby nad 50 let věku, osoby se zdravotním postižením, osoby po návratu z trestu výkonu odnětí svobody, osoby pečující o dítě do 15 let věku a osoby, u kterých by mohlo setrváním v dlouhodobé nezaměstnanosti dojít k sociálnímu vyloučení.

Osoby se zdravotním postižením (vč. zdravotně znevýhodněných)

Osoby se zdravotním postižením (dále i ZP) mají omezenou možnost pracovního uplatnění a jsou také často zasaženi dlouhodobou nezaměstnaností. Hlavním problémem uplatnění osob se ZP je jejich nižší produktivita práce a častější nemocnost. Jejich zdravotní problémy nezřídka souvisí s výkonem jejich profese. Často se v případě uchazečů jedná o psychiatrická onemocnění, která prakticky vylučují člověka z umístění na pracovním trhu. U řady uchazečů se ZP také dochází ke kumulaci více zdravotních handicapů, což ještě více zhoršuje možnost začlenění uchazeče do pracovního procesu. Začlenění na trh práce ztěžuje i nízká úroveň odborné kvalifikace, relativně nízká motivace k získání zaměstnání ze strany těchto uchazečů, nezáměr o poradenské aktivity nebo pracovní rehabilitaci. Osoba se ZP v kombinaci se základním vzděláním je na trhu práce prakticky neumístitelná, neboť nabízená místa pro uchazeče se základním vzděláním většinou předpokládají určité dispozice. Pozitivně se na zvyšování zaměstnanosti osob se ZP projevuje uplatňování nástrojů APZ, především refundace mzdových nákladů dle § 78a ZoZ, jejichž prostřednictvím ÚP ČR podporuje začleňování osob se ZP na trh práce.

osoby se ZP	stav k			
	celkem		ženy	
	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2017	31. 12. 2018
celkem	5 447	4 655	2 892	2 535
podíl na celkovém počtu uchazečů	17,3	17,7	17,4	17,6
z toho: plně invalidní	0	0	0	0
částečně invalidní	0	0	0	0
os. zdravotně znevýhodněné	831	803	486	506
os. invalidní - I. stupeň (§39/2a)	3 160	2 655	1 696	1 428
os. invalidní - II. stupeň (§39/2b)	1 433	1 182	701	596
os. invalidní - III. stupeň (§39/2c)	9	7	5	3
os. invalidní - III. stupeň (§39/2c, §39/4f)	14	8	4	2

K 31. 12. 2018 bylo v Ústeckém kraji evidováno 4 655 osob se ZP, což je v absolutním vyjádření meziroční pokles o 792 osob. Podíl těchto osob se však meziročně zvýšil o 0,4 % a ke konci roku 2018 činil 17,7 % všech evidovaných uchazečů o zaměstnání. Z uvedeného počtu bylo 54,4 % žen.

Dlouhodobě evidovaní

Tato skupina patří mezi uchazeče, kterým je na ÚP ČR věnována v několika posledních letech ještě zesílená péče. Meziročně se snížil podíl dlouhodobě nezaměstnaných (déle než 12 měsíců evidence) o 10,7 % na stávajících 30,0 % k 31. 12. 2018. Tuto skupinu však nelze hodnotit samu o sobě, neboť je „konglomerátem“ uchazečů z ostatních skupin. Lze však říci, že v ní převažují občané s nižší kvalifikací, zejména se základním vzděláním či bez vzdělání, s věkem nad 50 let, špatnou pracovní morálkou, osoby se záznamem v rejstříku trestů, zdravotním handicapem, bez motivace nebo řadící se do skupiny sociálně slabých, a to hlavně vlastním přístupem k odpovědnosti. U dlouhodobě nezaměstnaných se snižuje aktivita, narušuje vnímání času a člověk upadá do apatie, která znesnadňuje nalezení sebeuplatnění na pracovním trhu.

Pro zaměstnavatele se dlouhodobě nezaměstnaní stávají rizikovou pracovní silou, před níž upřednostní osoby, které nebyly bez práce tak dlouhou dobu. Přesto jsou v dnešní době zaměstnavateli nabízena pracovní místa, která umožňují dlouhodobě evidovaným uchazečům o zaměstnání zapojit se do pracovního procesu. Lze se však důvodně domnívat, že část uchazečů o zaměstnání s evidencí delší než 12 měsíců zájem o zprostředkování zaměstnání pouze předstírá s cílem pobírání sociálních dávek, které u nich suplují příjmy k zajištění životního standardu, hrazení zdravotního pojištění, popř. jsou zaměstnaní tzv. „na černo“.

Osoby s nízkou kvalifikací či bez kvalifikace

Tito lidé jsou nejvíce ohroženi dlouhodobou nezaměstnaností, ačkoliv jejich počet se meziročně snížil o 2 478 na 12 587 osob. Podíl na celkovém počtu uchazečů se meziročně nezměnil a ke konci roku 2018 činil 47,8 %, přičemž přibližně 57,8 % z celkového počtu tvoří ženy. Problematické je tuto skupinu k dalšímu vzdělávání, rekvalifikacím i k nástupu do zaměstnání motivovat, neboť pracovní místa pro tyto občany jsou často spojená s nízkým finančním ohodnocením. Na svůj způsob života jsou již navyklí a navíc jej přenášejí na další generace. Při realizaci výběrových řízení bojkotují snahu zaměstnavatelů vyzkoušet si je jednoduchým testem. Nemají ani zájem doložit své vzdělání, tudíž jsou v evidenci vedeni jako uchazeči bez vzdělání, a nelze pro ně realizovat rekvalifikační kurzy.

Obvyklým nástrojem, který umožňuje této skupině bezproblémové uplatnění na trhu práce, jsou veřejně prospěšné práce. ÚP ČR má však vzhledem množství

alokovaných finančních prostředků na jednotlivé nástroje APZ omezené možnosti. Dalším nástrojem zvyšující šance občanů s neuplatnitelnou kvalifikací na trhu práce jsou rekvalifikace. Zároveň však platí totéž, co u dlouhodobě evidovaných, kdy v roce 2018 docházelo k opakovanému navyšování volných pracovních míst pro osoby se základním vzděláním a skuteční zájemci tak mají možnost širšího pracovního uplatnění, především jako obsluha strojů a zařízení, operátoři výroby, montážní a manipulační dělníci, řidiči nákladních automobilů, pomocní stavební dělníci apod.

Absolventi škol a mladiství

Tuto skupinu je třeba rozdělit na absolventy a mladistvé. Absolventi škol v současnosti nepatří mezi uchazeče nejvíce ohrožené na trhu práce, a to především díky aktuální nabídce volných pracovních míst, ale i díky realizovaným regionálním individuálním programům. Ke konci roku 2018 bylo evidováno v Ústeckém kraji 603 absolventů, což v meziročním srovnání znamená pokles o 107 osob. Absolventi tak tvořili přibližně 2,3 % všech uchazečů. Počet absolventů se pohybuje v ročních sezónních vlnách, kdy od začátku roku postupně klesá a minima dosahuje v období před letními prázdninami. Prudký nárůst je zaznamenán v prvních měsících nového školního roku, kdy se evidují absolventi, kteří nenalezli na trhu práce vhodné uplatnění či z různých důvodů nepokračovali v dalším vzdělávání. Ve zbytku roku dochází spíše k poklesu evidovaných absolventů. Vývoj počtu volných pracovních míst pro absolventy je příznivější než u skupiny mladistvých a v současnosti jsou mladí lidé po úspěšném ukončení vzdělávání velmi poptávaní. Uplatnění absolventů závisí především na celkové ekonomické, politické i sociálně-demografické situaci v zemi, nezaměstnanosti, ale také vzdělávací nabídce či možnostech regionu.

Do skupiny mladistvých spadají osoby ve věku do 18 let, jejichž počet od roku 2016 mírně klesl, ale v dlouhodobém časovém horizontu se příliš nemění a spíše nepravidelně kolísá. Na tuto skupinu uchazečů prakticky nemá vliv celková ekonomická situace a hospodářský vývoj. Největším problémem mladistvých s uplatněním na trhu práce je zejména jejich nedostatečné, často pouze základní či nižší vzdělání. Tito lidé nemají žádnou odbornost a ve většině případů nezískali ani žádné praktické dovednosti, čímž se stávají pro zaměstnavatele nezajímavými. Mladiství jsou především motivováni k návratu do vzdělávacího systému či zapojení do projektů ESF, které umožňují individuální práci s účastníky. Ke konci roku 2018 bylo v Ústeckém kraji evidováno 626 mladistvých, což znamená meziroční pokles o 45 osob. Mladiství tak tvoří 2,4 % všech uchazečů o zaměstnání. Přes tuto skutečnost zůstávají mladiství jednou z nejvíce ohrožených skupin na trhu práce.

Dohromady tvoří absolventi a mladiství 4,7 % všech uchazečů o zaměstnání. Meziročně došlo k poklesu o 142 osob a k 31. 12. 2018 bylo v Ústeckém kraji evidováno 1 228 absolventů a mladistvých.

Osoby ve věku do 30 let a nad 50 let

Snížení podílu uchazečů o zaměstnání ve věku do 30 let patřilo mezi cíle APZ pro rok 2018, tudíž tato skupiny patří mezi ty, kterým je věnována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání vč. podpory v rámci nástrojů APZ. Statisticky však mezi nejvíce ohrožené kategorie nepatří. K 31. 12. 2018 bylo v Ústeckém kraji evidováno 5 976 uchazečů ve věku do 30 let, což bylo o 996 méně než před rokem. Z uvedeného počtu bylo 51,4 % žen a podíl na celkovém počtu uchazečů tvořil ke konci roku 22,7 %, což znamená meziroční nárůst o 0,6 procentního bodu.

To úplně neplatí v případě uchazečů ve věku nad 50 let a především pak ve věku 55 - 59 let, kteří jsou nejvíce zastoupenou věkovou skupinou v Ústeckém kraji. Osoby z těchto věkových skupin mohou nabídnout pracovní zkušenosti a návyky navzdory skutečnosti, že pro některé zaměstnavatele to mohou být pracovní návyky „negativně zaběhlé“. Vzhledem k blížícímu se starobnímu důchodu se dá předpokládat i nižší schopnost učit se novým věcem a zhoršující se zdravotní stav, který koreluje s věkem a délkou evidence. K 31. 12. 2018 bylo v Ústeckém kraji evidováno 8 905 uchazečů ve věku nad 50 let, což meziročně znamená pokles o 1 861 osob. Z uvedeného počtu bylo 51,2 % žen a podíl osob nad 50 let na celkovém počtu tvořil ke konci roku 33,8 %, což znamená meziroční pokles o 0,4 procentního bodu.

Osoby pečující o děti do 15 let věku dítěte

Výraznému zvýšení zaměstnanosti těchto převážně žen často brání omezený počet jednosměnných pracovních míst a chybějící možnost zabezpečit péči o děti formou finančně nenáročných služeb, či v rámci rodin. Rodiče vracející se z mateřské dovolené zaměstnavatelé přirovnávají k absolventům. Navíc se obávají časté nemocnosti dětí a s tím spojené absence rodiče na pracovišti. Nedostižným se často stává i nábor do velkých firem převážně na průmyslových zónách, které realizují výrobu či montáž ve dvou až třisměnném provozu. Zároveň však v dnešní době platí, že kreativní zaměstnavatelé si dokáží se vzniklou situací poradit, např. formou zřízení „školky“ pro děti vlastních zaměstnanců. Osoby pečující o děti do 15 let věku dítěte tak nepatří mezi nejproblémovější skupiny na trhu práce. Výjimky samozřejmě mohou tvořit např. matky samoživitelky.

K 31. 12. 2018 bylo v evidenci ÚP ČR v Ústeckém kraji vedeno 5 165 osob pečujících o děti do 15 let věku, což znamená meziroční pokles o 764 osob. Z uvedeného počtu bylo 89,4 % žen a podíl na celkovém počtu tvořil ke konci roku 19,6 %. V současnosti je v kraji realizován regionální individuální projekt „Flexibilně do práce v Ústeckém kraji“ určený mj. právě pro osoby vracející se na trh práce po rodičovské dovolené, který je ze strany zaměstnavatelů i uchazečů o zaměstnání často vyhledáván vzhledem k nabídce zkrácených pracovních úvazků.

Osoby ohrožené sociálním vyloučením, návrat z výkonu trestu odnětí svobody

Mezi osoby, u kterých by mohlo setrváním v dlouhodobé nezaměstnanosti dojít k ohrožení sociálním vyloučením, typicky patří občané po návratu výkonu trestu odnětí svobody nebo uchazeči ze sociálně vyloučených lokalit. Takovýmito uchazečům je třeba věnovat zvýšenou péči i v případě, že nespádají do žádné z výše uvedených kategorií.

Mezi problémové mikroregiony Ústeckého kraje jsou zahrnuty oblasti objektivně znevýhodněné proti okolním lokalitám.

Litvínov a okolí

Tento mikroregion tvoří hlavně druhé největší město okresu Litvínov, menší města Meziboří a Lom a okolní obce. Je zde soustředěno několik významných zaměstnavatelů celookresního významu vč. UNIPETROL RPA, s.r.o. Převažující část ekonomicky aktivního obyvatelstva pracuje v chemickém průmyslu. I přes přítomnost významných zaměstnavatelů je především město Litvínov zasaženo vyšší nezaměstnaností. Podíl nezaměstnaných v regionu činil k 31. 12. 2018 5,4 %, ve městě Litvínov dokonce 6,1 %. Tento stav je způsoben především kvalifikační skladbou uchazečů o zaměstnání, která je buď nedostatečná (53,8 % uchazečů má základní vzdělání či je bez vzdělání), nebo svým zaměřením neodpovídá potřebám zaměstnavatelů.

Most a okolí

V tomto mikroregionu dominuje město Most a dále jsou zde obce, které tvoří předměstí města a jsou s ním velice úzce provázány. Pro tyto obce je charakteristický menší počet ekonomicky aktivních obyvatel a méně pracovních příležitostí. Podíl nezaměstnaných ke konci roku dosáhl 5,9 %, přičemž ve městě Most činil 6,0 % a v obci Obrnice dokonce 9,7 %. Lidé žijící v tomto regionu ztratili v minulosti své pracovní uplatnění v souvislosti s restrukturalizací dolů a snížením počtu pracovníků v zemědělství. V současné době nachází lidé z tohoto regionu uplatnění u zaměstnavatelů, kteří podnikají v průmyslové zóně Joseph. Kvalifikační struktura uchazečů o zaměstnání je buď nedostatečná (54,3 % uchazečů v Mostě má základní vzdělání či je bez vzdělání), nebo svým zaměřením neodpovídá potřebám zaměstnavatelů. Ze strany zaměstnavatelů je o tyto uchazeče minimální zájem, jelikož nedisponují potřebnými znalostmi a dovednostmi.

Trmice

Městem s nejvyšším podílem nezaměstnaných jsou, navzdory meziročnímu poklesu o 2,0 %, Trmice na Ústecku, kde hodnota ke konci roku dosáhla 8,8 %. Příznivě se tak nejspíš projevuje bezprostřední přítomnost nejvýznamnější

průmyslové zóny okresu s řadou středních i velkých zaměstnavatelů a širokou nabídkou volných pracovních míst. Největším problémem této lokality zůstává vzdělanostní složení obyvatelstva (56,5 % uchazečů v Trmicích má základní vzdělání či je bez vzdělání) a sociální vyloučenost několika místních částí.

Úštěcko

Úštěk a okolí dlouhodobě patří mezi oblasti, kde vzhledem k úrodnosti půdy převládala hlavně zemědělská výroba a pěstování chmele. Na místní situaci se také negativně podílí absence větších zaměstnavatelů i dojezdová vzdálenost do větších měst, která je okolo 20 km. K 31. 12. 2017 byl podíl nezaměstnaných v mikroregionu 7,5 %, ve městě Úštěku dokonce 8,3 %. Současná skladba uchazečů o zaměstnání posouvá do popředí potřebu individuálního přístupu k uchazeči (poradenství, rekvalifikace, veřejně prospěšné práce, zařazení do vhodného projektu ESF).

Mezi města či obce s nejvyšším podílem nezaměstnaných (více než 10,0 %) v rámci Ústeckého kraje patřily k 31. 12. 2018 Podbořanský Rohozec (11,1 %, okres Louny), Merboltice (10,8 %, okres Děčín), Černiv (10,5 %, okres Litoměřice) a Rokle (10,2 %, okres Chomutov). Dalších 8 měst či obcí má podíl nezaměstnaných vyšší než 8,0 %. Mezi obcemi s nejvyšším podílem nezaměstnaných není zastoupena žádná z okresu Teplice, kde nejvyšší nezaměstnanost je v obci Moldava (4,7 %).

4. Cizinci na trhu práce kraje

Zaměstnaní cizinci	stav k	
	31. 12. 2017	31. 12. 2018
povolení k zaměstnání	570	2 248
informace o zaměstnání - cizinci z tzv. „třetích zemí“	3 545	4 470
informace o zaměstnání - občané EU, EHP a Švýcarska	8 049	8 821
modré karty	3	4
zaměstnanecké karty	1 033	2 416
celkem	13 200	17 959

Po vstupu ČR do EU se zahraniční občané rozdělili do 2 základních kategorií, a to na občany EU a EHP, kteří mají volný přístup na český trh práce bez nutnosti povolení k zaměstnání, a ostatní cizince, tj. občany „třetích zemí“, kteří i nadále musí žádat o povolení k zaměstnání, pokud nesplňují některou z výjimek. Změnou zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, došlo ke změně vyřizování žádostí k povolení pobytu a práci pro státní příslušníky třetích zemí. Agendu vydávání povolení zaměstnání převzalo od účinnosti zákona č. 101/2014 Sb., Ministerstvo vnitra ČR.

K 31. 12. 2018 pracovalo v Ústeckém kraji celkem 17 959 občanů EU/EHP + Švýcarska a cizinců. Z meziročního srovnání údajů zaměstnávání cizích státních příslušníků vyplývá, že došlo k celkovému nárůstu o 4 759 osob napříč prakticky všemi kategoriemi i okresy. Nejvyšší zaměstnanost cizinců v kraji je v okrese Chomutov (4 688) následují okresy Litoměřice (2 968), okresy Louny (2 841), Most (2 400), Teplice (2 331), Ústí n. L. (1 741) a nejnižší zaměstnanost cizinců je v okrese Děčín (990). Zároveň je ale nutné podotknout, že se jedná o stavové údaje k 31. 12. 2018, tudíž v uvedených hodnotách nejsou zaznamenána např. krátkodobá povolení či informační karty, jejichž platnost začala i skončila v průběhu roku 2018. Celkem bylo ve sledovaném období vydáno či zaevidováno 25 795 rozhodnutí a karet, což bylo o 9 947 více než v předchozím roce.

Zaměstnaní cizinci	období	
	rok 2017	rok 2018
vydaná rozhodnutí na povolení k zaměstnání	1 347	7 753
zaevidované informace o zam. - cizinci z tzv. „třetích zemí“	2 957	4 883
zaevidované informace o zam. - občané EU, EHP a Švýcarska	10 508	10 860
zaevidované modré karty	1	1
zaevidované zaměstnanecké karty	1 035	2 298
celkem	15 848	25 795

Z celkového počtu cizinců jich k 31. 12. 2018 pracovalo na základě povolení k zaměstnání 2 248, což znamená meziroční nárůst o 1 678 osob. V průběhu roku 2018 bylo v Ústeckém kraji vydáno 7 753 rozhodnutí, což je meziročně o 6 406 více. Je to způsobeno především uzavíráním pracovních povolení k tzv. krátkodobému zaměstnání, kdy je pracovní poměr uzavřen na dobu kratší 90 dnů. Tyto změny umožnila novela zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti a úpravy agenturního zaměstnávání cizinců. V roce 2018 se již naplno začalo využívat této novinky z roku 2017, která umožňuje cizinci odpracovat 3 měsíce, na 3 měsíce se vrátit domů a na další 3 měsíce se opět vrátit pracovat na krátkodobé povolení v ČR. V praxi to znamená, že se u jednoho pracovního stroje v průmyslovém podniku vystřídají 2 až 4 dělníci, přičemž se musí vydat 4 krátkodobá povolení k zaměstnání. Typickými profesemi, u nichž se využívá krátkodobého zaměstnání, jsou seřizovači a obsluha obráběcích strojů, pomocní dělníci ve výrobě, montážní dělníci, operátoři výroby, svářeči, provozní zámečníci, řidiči MKD či montéři kovových konstrukcí.

Obsazování volných pracovních míst je z pohledu zaměstnavatelů stále komplikovanější, tudíž roste zájem po zahraničních pracovnících. Občané cizích států však získávají pracovní povolení na území Ústeckého kraje především při pokrytí profesní poptávky firem, kterou není možné z řad evidovaných uchazečů o zaměstnání uspokojit. Rozhodnutí o povolení k zaměstnání cizích státních

příslušníků vydaná ÚP ČR mají časově omezenou platnost a v roce 2018 se vydávala či prodlužovala maximálně na dobu 2 let. Zpřísněná opatření napomáhají nelegálnímu zaměstnání cizinců, což je přetrvávající problém české ekonomiky. Odhad počtu takto pracujících cizinců v Ústeckém kraji je velmi problematický a je z velké části ovlivňován momentálními potřebami a zakázkami vybraných zaměstnavatelů. Nejvíce cizinců pracujících v Ústeckém kraji v roce 2018 na základě povolení k zaměstnání pocházelo z Ukrajiny, Ruska, Běloruska, Kazachstánu, Srbska či Vietnamu. Nejvíce rozhodnutí na povolení k zaměstnání bylo v průběhu roku 2018 vydáno v okrese Chomutov (4 569), následují okresy Louny (1 164), Teplice (727), Litoměřice (513), Děčín (465), Most (210) a nejnižší počet byl vydán v okrese Ústí n. L. (105).

Dále bylo ke konci sledovaného roku zaevidováno 8 821 informačních karet občanů EU/EHP + Švýcarska, což činí meziroční nárůst o 772 osob. V průběhu roku 2018 bylo v Ústeckém kraji zaevidováno 10 860 těchto informačních karet, což značí meziroční nárůst o 352 karet. Občané EU/EHP a Švýcarska mají povolen volný vstup na místní pracovní trh a cílem je pouze zmapovat jejich počet. Nejvyšší počet informačních karet byl v průběhu roku 2018 evidován v okrese Louny (4 007), následují okresy Most (2 177), Chomutov (1 366), Litoměřice (1 220), Teplice (904), Ústí n. L. (803) a nejméně karet bylo evidováno v okrese Děčín (383). Nejpočetnější skupinu dlouhodobě tvoří Slováci, Rumuni, Maďaři, následují Bulhaři, Italové, Poláci a Litevci. Nejčastěji pracují převážně jako pomocní a nekvalifikovaní dělníci v zemědělství (sezónní pracovníci), výrobě (montážní či manipulační dělníci, obsluha strojů, mechanici a opraváři strojů apod.) či stavebnictví (stavební dělníci, zedníci, tesaři, potrubáři aj.).

Informačních karet cizinců, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání, bylo k 31. 12. 2018 v kraji 4 470, což značí meziroční nárůst o 925 osob. V průběhu roku bylo takto zaevidováno 4 883 informačních karet, což je meziročně o 1 926 karet více. Nejvyšší počet informačních karet pro cizince z tzv. „třetích zemí“ byl během roku evidován v okrese Most (1 676), následují okresy Louny (1 091), Ústí n. L. (620), Teplice (536), Chomutov (415), Litoměřice (415) a nejnižší počet byl evidován v okrese Děčín (130). V průběhu roku 2018 takto pracovalo v Ústeckém kraji nejvíce občanů Ukrajiny, Ruska, Vietnamu, Mongolska, Srbska, Albánie či Kazachstánu, a to především ve výrobě, stavebnictví nebo zemědělství.

S platností od 24. 6. 2014 již není možné žádat o zelenou kartu. Tento typ povolení byl nahrazen tzv. zaměstnaneckou kartou, která slučuje povolení k zaměstnání a povolení k pobytu v jeden doklad. Zaměstnaneckou kartu vydává Ministerstvo vnitra ČR prostřednictvím Odboru migrační a azylové politiky. Ke konci roku 2018 bylo v Ústeckém kraji vydáno 2 416 zaměstnaneckých karet, což je meziroční nárůst o 1 383 karet. V průběhu roku 2018 bylo v kraji zaevidováno celkem

2 298 zaměstnaneckých karet, což je meziročně o 1 263 karet více. Nejvyšší počet cizinců pracujících na základě zaměstnanecké karty byl evidován v okrese Chomutov (548), následují okresy Litoměřice (531), Louny (431), Teplice (427), Most (192), Ústí n. L. (86) a nejméně karet bylo evidováno v okrese Děčín (83). Nejčastěji se jednalo o občany Ukrajiny, Ruska, Běloruska, Mongolska, Nepálu, Filipín, Srbska nebo Thajska působící v průmyslu, strojírenství či zdravotnictví.

Cizinci zde dlouhodobě vykonávají práce, o které není ze strany občanů ČR zájem, nejčastěji z důvodů fyzické či časové náročnosti nebo pro nedostatečné finanční ohodnocení. Cizinci pracují především v profesích, kde přetrvává převis poptávky nad nabídkou, tj. ve stavebnictví, strojírenství, zemědělství, zdravotnictví, gastronomii atd. Ze strany zaměstnavatelů padají nejčastěji argumenty o vyšší produktivitě práce, lepší pracovní morálce, ochotě práce přesčas, minimální absenci a neposlední řadě výši mzdy, kdy se manuálně zruční zahraniční pracovníci uplatňují v profesích s nízkou mzdovou hladinou, které nejsou pro tuzemské pracovníky vzhledem k výši nabízených nepojistných sociálních dávek „ekonomické“. U vysoce kvalifikovaných profesí (lékař, řídicí pracovník, specialista) potom také nedostatek zájemců splňujících požadované kvalifikační předpoklady, znalosti či dovednosti.

Od zavedení používání modrých karet k 1. 1. 2011 byly v kraji evidovány 3 tyto karty v okrese Teplice. V roce 2018 nově přibyla 1 modrá karta v okrese Děčín.

5. Prognóza vývoje trhu práce na rok 2019

Ekonomická situace v ČR i okolních státech se stále vyvíjí celkem příznivě, ačkoliv tempo růstu se prokazatelně zpomaluje. Zatím nejsou významné signály, že by mělo v dohledné době dojít k nějaké zásadní změně. Vzhledem k tomu lze očekávat, že i v roce 2019 bude situace na trhu práce relativně příznivá. Předpokládá se vcelku vysoká poptávka po pracovní síle, a tudíž dostatečná nabídka volných pracovních míst. I v letošním roce by měli zahájit či rozšiřovat svou činnost někteří investoři v Ústeckém kraji, např. firma NEXEN.

Tato situace se zákonitě projeví i na ÚP ČR, kde lze předpokládat zvýšenou poptávku zaměstnavatelů po uchazečích o zaměstnání. Jednání se zaměstnavateli probíhají kontinuálně a ÚP ČR se snaží v rámci svých zákonných možností, připravit pro zaměstnavatele co nejlepší nabídku kvalitních zaměstnanců. Bohužel, snaha v některých případech naráží a bude narážet na velmi obtížné umístování některých uchazečů na trh práce, a to zejména kvůli kumulaci handicapů. Některé handicapy lze odstranit (vzdělání, praxe, dovednosti), některé nikoliv (zdravotní stav, sociální situace). Situaci navíc často komplikuje zadluženost klientů a hrozba exekuce v případě, že by měli příjem. Nicméně pracovníci ÚP ČR budou dělat vše pro to, aby zaměstnavatele uspokojili v maximální možné míře.

Z hlediska skladby uchazečů o zaměstnání budou nejpostiženější skupinou lidé s kumulací handicapů (většinou nízké vzdělání + špatný zdravotní stav), kteří velice obtížně shánějí uplatnění na trhu práce. Stále problematickou bude i skupina dlouhodobě evidovaných uchazečů. Jejich situaci se ÚP ČR bude snažit řešit v rámci nástrojů APZ. Pro řešení situace zdravotně postižených uchazečů budou účelně využívány možnosti pracovní rehabilitace. V rámci APZ budou určitě i nadále patřit mezi nejžádanější nástroje veřejně prospěšné práce. APZ bude pro rok 2019 realizována v rámci projektů spolufinancovaných z EU či prostředků z nespotřebovaných nároků z předchozích let. Tyto prostředky umožní efektivní podporu uchazečů, kteří jsou bez pomoci státu velmi obtížně zaměstnatelní.

Navzdory tomu, že v roce 2017 Ústecký kraj opustil první příčku v podílu nezaměstnaných, nadále patří mezi regiony, které jsou nezaměstnaností nejvíce postižené. Situace by se měla i v roce 2019 mírně zlepšovat, i když se dá očekávat, že pokles bude výrazně menší než v předchozích letech. Na nezaměstnanost bude mít, tak jako v letech předchozích nezanedbatelný vliv i sezónní zaměstnanost v rámci vybraných odvětví.

6. Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2018

6.1. Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2018

Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2018 probíhala standardním způsobem za využití klasických nástrojů APZ a projektů EU. Bylo využito především finančních prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím operačních programů a prostředků ze státního rozpočtu ČR. Realizace APZ byla zaměřena na cílové skupiny osob, které jsou nejvíce ohroženy na trhu práce. Jednalo se zejména o:

- uchazeči o zaměstnání vedení v evidenci nepřetržitě déle než 6 měsíců, především pak déle než 12 měsíců,
- uchazeči o zaměstnání, kterým je kvůli jejich zdravotnímu stavu, věku (absolventi bez praxe, mladí do 30 let a osoby nad 50 let) či péči o dítě věnována při zprostředkování zaměstnání zvýšená péče, či uchazeče o zaměstnání, u nichž existuje důvodný předpoklad dlouhodobého setrvání v evidenci ÚP ČR,
- uchazeči o zaměstnání, jimž je potřeba věnovat zvýšenou péči z jiného důvodu bránícího jejich vstupu na volný trh práce. Za jiný závažný důvod je rovněž považováno ohrožení sociálním vyloučením z důvodu setrvávání v dlouhodobé nezaměstnanosti nebo evidence bezprostředně navazující na ukončení výkonu trestu odnětí svobody.

Přehled APZ od počátku roku do 31. 12. 2018

Nástroj APZ	počet vytvořených míst	počet umístěných uchazečů / podpořených osob	z toho OZP
VPP	1 318	1 512	224
SÚPM zřízená	0	1	0
SÚPM vyhrazená	169	175	25
SÚPM - SVČ	70	70	3
CHPM zřízená	29	135	135
CHPM - SVČ osob se ZP	1	1	1
CHPM, CHPM SVČ - provoz	29	29	0
příspěvek na zapracování	0	0	0
překlenovací příspěvek	11	11	0
rekvalifikace (bez zvolených)	3	3	3
zvolené rekvalifikace	0	0	0
poradenské činnosti	x	x	x
pracovní rehabilitace	x	x	x
regionální mobilita - příspěvek na dojíždku	324	324	40
regionální mobilita - příspěvek na přestěhování	3	3	0
APZ jinde neuvedená	0	0	0
celkem národní APZ	1 957	2 264	431
VPP NIP	683	751	121
SÚPM vyhrazená NIP	469	469	102
rekvalifikace NIP, RIP, GP (bez zvolených)	460	460	50
zvolené rekvalifikace NIP, RIP	670	670	67
poradenské činnosti NIP	x	x	x
pracovní rehabilitace NIP	x	x	x
EURES II, EURES-T TriRegio	x	x	x
POVEZ II.	x	x	x
RIP Flexibilně do práce, Společně to dokážeme	492	441	29
RIP Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže	833	820	22
RIP Práce na zkoušku	137	124	8
celkem ESF	3 744	3 735	399
celkem nár. APZ + ESF	5 701	5 999	830

Z pohledu počtu umístěných uchazečů o zaměstnání na trh práce, ale i z pohledu výše vynaložených finančních prostředků na realizaci APZ, došlo v roce 2018 k dalším úsporám ve srovnání s rokem předcházejícím.

Veřejně prospěšné práce

Veřejně prospěšné práce (dále i VPP), které využívají především města, obce a jimi zřizované subjekty, jsou zaměřeny na podporu zaměstnání a zvýšení zaměstnatelnosti uchazečů o zaměstnání, kterým je věnována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání z důvodu jejich problémů s pracovním uplatněním. Tyto problémy jsou většinou kumulovány do několika oblastí, zejména žádná/nízká úroveň kvalifikace, dlouhodobá nezaměstnanost, vyšší věk, zdravotní omezení, dopravní obslužnost apod. Nástroj umožňuje obnovení a získání pracovních návyků, praxe, avšak může taktéž do určité míry fungovat i jako prevence nežádoucích sociálně patologických jevů a napomáhat prostřednictvím pracovního uplatnění společenskou integraci sociálně nepřizpůsobivým osobám. VPP se realizují formou příspěvku na mzdové náklady zaměstnavatele (včetně odvodů) při vytváření časově omezených pracovních příležitostí, spočívajících zejména v údržbě veřejného prostranství, úklidu, údržbě veřejných budov, komunikací, lesů a zimní údržbě.

VPP jsou tradičním a dlouholetým nástrojem APZ, při jehož realizování jsou sledovány objektivní faktory, mezi něž patří především katastr obce (velikou rozlohy obce, a to včetně přidružených obcí, lesních ploch apod.), počet ekonomicky aktivních obyvatel, počet uchazečů o zaměstnání z dané obce aktuálně vedených v evidenci ÚP ČR a především aktuální finanční situace (rozpočet APZ), která se může meziročně významně lišit. Dalšími faktory, které mohou sehrát při rozhodování roli, jsou rozdíly mezi horskou, průmyslovou a zemědělskou oblastí okresu, vzdálenost od okresního města či spádového města mikroregionu (dopravní obslužnost), dlouhodobé sledování počtu běžně poptávaných VPP a také nenadálé situace, které mohou výrazně ovlivnit přechodně zvýšenou potřebu veřejně prospěšných pracovníků (např. povodně, sněhová kalamita).

V roce 2018 bylo v rámci VPP celkem vytvořeno 2 001 míst, na které bylo umístěno 2 263 uchazečů o zaměstnání, což činí o 607 míst a 721 osob méně než v roce 2017. V uplynulém roce se příspěvek na 1 pracovní místo stabilizoval na 15 000 Kč. V případě předáků (vytvoření minimálně 6 pracovních míst na VPP) se jednalo o 16 000 Kč. Pro rok 2019 by výše příspěvku měla zůstat na stejné úrovni, přičemž se dá, vzhledem k množství přidělených prostředků, očekávat pokles počtu umístěných uchazečů o zaměstnání na VPP.

Společensky účelná pracovní místa vyhrazená u zaměstnavatele

Vyhrazená společensky účelná pracovní místa (dále i SÚPM) přispívají k dlouhodobějšímu pracovnímu uplatnění uchazečů o zaměstnání s handicapem na trhu práce (např. nedostatek praktických zkušeností, návrat žen na trh práce po mateřské a rodičovské dovolené, osoby starší 50 let, osoby s neuplatnitelnou kvalifikací na trhu práce, osoby po návratu z výkonu trestu odnětí svobody apod.),

kterým nelze v současné době zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem. Hlavním cílem tohoto nástroje je zamezit dlouhodobé nezaměstnanosti, a tím i případnému sociálnímu vyloučení, závislosti na sociálních dávkách a snížení životní úrovně. Podpora je zaměřena na úhradu mzdových nákladů zaměstnavatele (včetně odvodů) při vyhrazení specifického pracovního místa pro daného uchazeče o zaměstnání. SÚPM byly podporovány výhradně rizikové skupiny osob, zejména pak osoby dlouhodobě nezaměstnané, tj. s délkou evidence delší než 12 měsíců.

V průběhu roku 2018 bylo v Ústeckém kraji prostřednictvím SÚPM vyhrazená vytvořeno 638 pracovních míst a podpořeno 644 uchazečů o zaměstnání, což je meziroční pokles o 368 míst a 373 uchazečů, tj. přibližně o $\frac{1}{3}$ méně ve srovnání s rokem 2017. V roce 2018 činila základní výše příspěvku na vyhrazená SÚPM 8 000 Kč měsíčně a délka poskytování byla max. 6 měsíců. Poskytnutá částka se, v závislosti na kumulaci handicapů umísťovaných uchazečů na trh práce, mohla navyšovat. V roce 2019 lze, vzhledem k množství alokovaných finančních prostředků, důvodně předpokládat výrazné utlumení tohoto nástroje APZ.

Společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem

Obdobně jako v letech minulých se v roce 2018 tento nástroj prakticky nevyužíval. Zaměstnavatelé při porovnání podmínek jednotlivých nástrojů dávali přednost nástroji SÚPM vyhrazená.

Společensky účelná pracovní místa zřízena uchazečem o zaměstnání za účelem výkonu samostatně výdělečné činnosti

V roce 2018 bylo podpořeno celkem 70 uchazečů o zaměstnání, kteří zahájili samostatnou výdělečnou činnost (dále i SVČ). Ve srovnání s rokem 2017 se jedná o pokles 3 osob. Max. výše poskytovaného příspěvku v rámci SÚPM - SVČ byla v roce 2018 stanovena na 80 000 Kč, pro rok 2019 by měla zůstat v nezměněné výši. Nejčastěji podporovanými obory činností prostřednictvím SÚPM - SVČ byly v roce 2018 vedení účetnictví a daňové evidence, velkoobchodní a maloobchodní činnost, výroba textilních výrobků, osobní služby (kosmetika, kadeřnictví, manikúra a pedikúra), přípravné a dokončovací stavební práce, fotografické služby aj.

Chráněná pracovní místa

Chráněná pracovní místa (dále i CHPM) mají dlouhodobě setrvalé zastoupení v rámci APZ. Je to dáno specifickým charakterem, který se zaměřuje na podporu zdravotně handicapovaných osob. Faktory, které brání zařadit do pracovního procesu větší počet nezaměstnaných, je na jedné straně omezená poptávka zaměstnavatelů po pracovní síle se zdravotním handicapem, nízká mzdová úroveň

těchto míst, na straně druhé nevhodná nabídka disponibilní pracovní síly, jež by odpovídala požadavkům zaměstnavatelů (tzv. negativní pracovní rekomandace).

V roce 2018 poskytl ÚP ČR, KrP Ústí n. L. příspěvek (CHPM zřízená, CHPM - SVČ osob se ZP, CHPM provoz) na podporu celkem 59 chráněných pracovních míst, na která se umístilo 165 osob se zdravotním postižením. V meziročním srovnání to znamená pokles o 59 podpořených míst a 117 osob. V případě CHPM byli podpořeni především výrobní, montážní, manipulační a pomocní dělníci, uklízeči aj. Příspěvek na zřízení CHPM vč. SVČ byl v roce 2018 poskytován v max. výši 100 000 Kč a příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů v max. výši 48 000 Kč.

Od 1. 1. 2018 došlo k významným změnám v oblasti podpory zaměstnávání osob se ZP, kdy bylo zrušeno vymezení CHPM a nahrazeno uznávání zaměstnavatele na chráněném pracovním trhu. Zaměstnavatel zaměstnávající více než 50 % zaměstnanců se ZP musí požádat ÚP ČR o uznání na chráněném pracovním trhu při splnění předepsaných podmínek. Uznáný zaměstnavatel dle § 78 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti již nemusí zřizovat/vymezovat pracovní místa pro osoby se ZP, ale může rovnou na všechny zaměstnance se ZP vč. osob zdravotně znevýhodněných (dále i OZZ) žádat příspěvek dle § 78a) téhož zákona. Příspěvek náleží zaměstnavateli ve výši 75 % skutečně vynaložených mzdových nákladů na zaměstnance v pracovním poměru, který je osobou se ZP, včetně pojistného na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které zaměstnavatel za sebe odvedl z vyměřovacího základu zaměstnance, nejvýše však 12 000 Kč (5 000 Kč na OZZ). Zaměstnavateli zároveň náleží paušální částka 1 000 Kč měsíčně na osobu se ZP.

Regionální mobilita

V průběhu roku 2018 se již ve všech krajích realizoval nástroj k podpoře regionální mobility. Cílem nástroje je podpořit uchazeče o zaměstnání, kteří se v rámci svého uplatnění na trhu práce rozhodnou dojíždět či přestěhovat za prací. Během roku 2018 bylo v Ústeckém kraji příspěvkem na podporu regionální mobility podpořeno 327 uchazečů, a to především formou příspěvku na dojížďku (324 osob). Příspěvek na přestěhování se poskytl pouze ve 3 případech v rámci celého kraje. Příspěvek na podporu regionální mobility se tak v roce 2018 stal jediným nástrojem APZ, který v meziročním srovnání zaznamenal nárůst počtu podpořených uchazečů. Nejčastěji se jednalo o pracovní pozice operátorů výroby, pomocných dělníků, prodavačů, administrativních či sociálních pracovníků.

Od zavedení nástroje (1. 4. 2016) byla nejčastěji požadovaná dojezdová vzdálenost v kraji 10 - 25 km (526 žádostí) a poskytovaná částka 1 500 Kč měsíčně (cca 56 % osob). Většinou se příspěvek poskytoval na dobu 12 měsíců. V roce 2019 lze, vzhledem k vyšší rozpočtu, očekávat zkrácení doby poskytování příspěvku.

6.2. Rekvalifikace (RK zabezpečované ÚP ČR, zvolené, zaměstnanecké), poradenství a pracovní rehabilitace

Rekvalifikace

Rekvalifikace v roce 2018 realizoval ÚP ČR, KrP v Ústí n. L. několika formami. Zdrojem finančních prostředků byl Národní individuální projekt „Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II“. Rekvalifikace byly realizovány také v rámci Regionálních individuálních projektů a Soutěžních projektů.

Struktura účastníků všech rekvalifikací (tj. zabezpečovaných i zvolených)

Účastníci rekvalifikací	celkem v rekval.	zahájené v roce 2018	ukončené		pokračují do dalšího roku	zaměření RK	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
celkem	1 186	1 076	1 028	961	42	143	1 043
z toho ženy	542	508	476	441	15	107	435
NIP	920	843	843	788	35	123	797
RIP	182	160	103	99	5	11	171
soutěžní projekty	81	70	81	73	0	9	72
uchazeči o zam.	1 158	1 055	1 003	936	40	143	1 015
zájemci o zam.	27	20	24	24	2	0	27
osoby se ZP	128	119	117	116	6	35	93

Národní individuální projekt „Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II“ byl významným zdrojem finančních prostředků, ze kterých byly v roce 2018 realizovány 2 typy rekvalifikací. V průběhu roku 2018 bylo v obou typech rekvalifikací celkem 1 186 uchazečů o zaměstnání nebo zájemců o zaměstnání. Jedná se o meziroční pokles o 266 osob, který je způsoben zejména nízkou mírou nezaměstnanosti a z toho plynoucím nižším počtem osob vhodných k zařazení do rekvalifikace.

Struktura účastníků zabezpečovaných rekvalifikací

Účastníci rekvalifikací zabezpečovaných	celkem v rekval.	zahájené v roce 2018	ukončené		pokračují do dalšího roku	zaměření RK	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
celkem	484	463	455	416	2	54	430
z toho ženy	319	301	305	277	1	39	280
NIP	387	377	368	338	0	45	342
RIP	13	13	5	4	0	0	13
soutěžní projekty	81	70	81	73	0	9	72
uchazeči o zam.	483	462	454	415	2	54	429
zájemci o zam.	0	0	0	0	0	0	0
osoby se ZP	60	55	56	55	2	5	55

Prvním typem byly rekvalifikace zabezpečované ÚP ČR dle § 109 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Tyto rekvalifikace byly realizovány na základě veřejné zakázky „Realizace rekvalifikací v Ústeckém kraji 2015 - 2018“ vyhlášené dne 24. 3. 2015 a zveřejněné v centrálním registru veřejných zakázek, na portálu zadavatele a na webu esfcr.cz. Veřejná zakázka byla členěna na 53 dílčích částí, cílem bylo vybrat dodavatele 40 různých typů rekvalifikací s důrazem na rekvalifikace ukončené zkouškou dle profesní kvalifikace. Vysoutěžít se podařilo celkem 32 dílčích částí na 27 různých typů rekvalifikací, z toho 17 typů ukončených zkouškou dle profesní kvalifikace z oblastí gastronomie, obchodu, stavebnictví, strojírenství a sociální oblasti. Realizace prvních rekvalifikací byla zahájena v květnu 2016.

V průběhu sledovaného roku bylo v zabezpečovaných rekvalifikacích celkem 484 účastníků, což je meziročně o 184 osob méně. Z tohoto počtu bylo celkem 54 rekvalifikací směřujících ke zkoušce z profesní kvalifikace. Vzhledem k situaci na trhu byly rekvalifikace realizovány v minimálních počtech stanovených v zadávací dokumentaci. Přesto se KrP v Ústí n. L. potýkala s nedostatkem a také s nezájmem uchazečů nebo zájemců o zaměstnání paradoxně zejména o rekvalifikace v oboru stavebnictví a strojírenství, tj. v oborech, o které je velký zájem na trhu práce.

Struktura účastníků zvolených rekvalifikací

Účastníci rekvalifikací zvolených	celkem v rekval.	zahájené v roce 2018	ukončené		pokračují do dalšího roku	zaměření RK	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
celkem	702	613	573	545	40	89	613
z toho ženy	223	207	171	164	14	68	155
NIP	533	466	475	450	35	78	455
RIP	169	147	98	95	5	11	158
soutěžní projekty	0	0	0	0	0	0	0
uchazeči o zam.	675	593	549	521	38	89	586
zájemci o zam.	27	20	24	24	2	0	27
osoby se ZP	68	64	61	61	4	30	38

Druhým typem byly zvolené rekvalifikace realizované dle § 109a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Pomocí zvolené rekvalifikace lze efektivně reagovat na aktuální potřebu uchazeče nebo zájemce o zaměstnání i trhu práce.

V roce 2018 bylo celkem ve zvolených rekvalifikacích 702 účastníků, meziročně tak jejich počet poklesl o 82 osob. 89 rekvalifikací směřovalo ke zkoušce z profesní kvalifikace. Největší zájem měli uchazeči a zájemci o zaměstnání o rekvalifikace na pracovní činnosti: řidičské oprávnění na skupinu C a profesní průkaz, rozšíření řidičského oprávnění na skupinu D a profesní průkaz, osobní služby (např. manikérka, pedikérka, sportovní masér), svařování kovů (evropské i státní

normy) a jiné odborné průkazy. Hlavním kritériem při schvalování žádostí byla návaznost na umístění na trhu práce, tj. nástup do zaměstnání nebo zahájení SVČ po absolvování rekvalifikace.

Zaměstnanecké rekvalifikace

Zaměstnanecké rekvalifikace	počet dohod	počet zaměstnanců v rekvalifikaci
celkem	0	0

Zaměstnanecké rekvalifikace nebyly v průběhu roku 2018 realizovány žádné, neboť jsou pro zaměstnavatele výhodnější projekty ESF, především pak POVEZ II.

Poradenství

Poradenství uchazečům nebo zájemcům o zaměstnání zabezpečoval v roce 2018 ÚP ČR, KrP v Ústí n. L. na základě § 105 odst. 2 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, pouze interně, a to formou „Job clubů“ a „I-clubů“. Cílem interních poradenských programů byl zejména rozvoj schopností a podpora aktivního a efektivního vyhledávání zaměstnání účastníků se zaměřením zejména na jejich aktivaci a motivaci, orientaci na trhu práce, poskytnutí základních informací z oblasti pracovně právních vztahů a finanční gramotnosti, na zpracování osobní dokumentace, využití výpočetní techniky a internetu při hledání zaměstnání apod. Preferovány byly interaktivní metody práce s účastníky vedoucí k jejich aktivní účasti v programu a následně v aktivním hledání zaměstnání. Ve sledovaném roce bylo poradenství zaměřeno především na uchazeče s dlouhodobou evidencí. Těmto uchazečům se individuálně věnovali poradci formou pohovorů a vyhodnocovali jejich potřeby. Uchazeči byli například zařazováni do projektů „Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže pro region NUTS2 Severozápad v Ústeckém kraji“, „Flexibilně do práce v Ústeckém kraji“ nebo „Společně to dokážeme v Ústeckém kraji“, které jim měly pomoci najít vhodné zaměstnavatele nebo si zvýšit svou stávající kvalifikaci formou rekvalifikace či návratem do vzdělávání. Od ledna 2017 bylo poradenství posíleno pracovníky v rámci projektu PIPS („Podpora informačních a poradenských středisek ÚP ČR“), kteří se i v průběhu roku 2018 aktivně podíleli na poradenských programech. Nadále probíhá úspěšně vzdělávání projektových i kmenových pracovníků, kteří jsou součástí projektu PIPS.

Na úspěšnou brožuru „Lonští deváťáci letošním deváťákům“, za kterou zástupci kontaktního pracoviště v Děčíně získali v roce 2017 první místo „Národní ceny kariérového poradenství“, navázali v roce 2018 druhým dílem. Kariérové poradenství patří mezi klíčové činnosti ÚP ČR a významným způsobem napomáhá mladým lidem lépe se orientovat na trhu práce.

Pracovní rehabilitace

Pracovní rehabilitace byla realizována na základě § 69 - 74 zákona č. 435/2004, o zaměstnanosti. Zabezpečovala ji krajská pobočka místně příslušná podle bydliště osoby se ZP ve spolupráci s dalšími subjekty. Byla realizována na základě podané žádosti osobou, která má právo o pracovní rehabilitaci požádat, a na základě individuálního plánu pracovní rehabilitace, který byl sestavován společně s účastníkem pracovní rehabilitace. Individuální plán pracovní rehabilitace obsahoval mimo jiné i jednotlivé formy pracovní rehabilitace (specifikace zakázky), ke kterým se vyjadřovala odborná pracovní skupina. Odborná pracovní skupina měla přitom na zřeteli schopnosti, dovednosti, možnosti a především zdravotní stav žadatele. Při sestavování individuálního plánu pracovní rehabilitace byl uplatňován individuální přístup a individuální plánování. Při výběru vhodné formy pracovní rehabilitace bylo využito sítě ergodiagnostických center v Ústeckém kraji. Ergodiagnostika je proces vyšetření pracovního potenciálu člověka s disabilitou. Jde o metodu, při které se používají vyšetření a testovací metody. Velmi úzce propojuje práci lékařů, psychologa, odborných zdravotnických pracovníků apod.). Někteří žadatelé v průběhu přípravy vhodné formy pracovní rehabilitace získali zaměstnání nebo požádali o ukončení pracovní rehabilitace ještě před uzavřením individuálního plánu pracovní rehabilitace.

Na kontaktních pracovištích ÚP ČR v Ústeckém kraji pravidelně probíhala skupinová poradenství k pracovní rehabilitaci, individuální poradenství a interní skupinové poradenství JOB CLUB HELP, který je určen osobě se zdravotním postižením. Od března 2017 byla posílena pracovní rehabilitace o pracovníky projektu OZP („Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“), kteří se aktivně podíleli na zabezpečování pracovní rehabilitace.

Celkem bylo v Ústeckém kraji za sledované období podáno 37 žádostí o pracovní rehabilitaci, 23 klientů uzavřelo individuální plán pracovní rehabilitace a 2 klienti uzavřeli aktualizaci individuálního plánu pracovní rehabilitace (z roku 2017). Realizovala se 1x příprava k práci (náklady 42 712,-), 3x ergodiagnostika (náklady 16 874,-), 3x specializovaný rekvalifikační kurz (náklady 91 418) a 25x poradenství ke zprostředkování zaměstnání a další formy poradenství (pro změnu zaměstnání, pro volbu rekvalifikace, pro výběr nástrojů APZ). V roce 2018 bylo ukončeno 24 individuálních plánů pracovní rehabilitace (z toho 7 individuálních plánů pracovní rehabilitace uzavřených v roce 2017 a 17 individuálních plánů pracovní rehabilitace uzavřených v roce 2018). Další aktivity a výběr vhodných forem pracovní rehabilitace přecházejí do roku 2019.

6.3. Projekty ESF

V průběhu roku 2018 realizovala krajská pobočka Úřadu práce ČR v Ústí n. L. 3 regionálně zaměřené projekty financované prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost a státního rozpočtu ČR. Celkem bylo těmito projekty v roce 2018 podpořeno přes 1 900 osob a více než 1 200 osob z toho získalo zaměstnání.

První projekt s názvem „**Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže pro region NUTS2 Severozápad v Ústeckém kraji**“ je realizován od listopadu 2015 a předpokládané ukončení je v červenci 2019. Jeho hlavním cílem je řešit nepříznivou situaci mladých lidí ve věku 15 až 29 na trhu práce. Těmto lidem pomáhá osvojit si pracovní návyky a kompetence tak, aby došlo k jejich včasnému a trvalému uchycení na pracovním trhu. Projekt podporuje účastníky i ve zvýšení jazykové vybavenosti či pracovní mobility v rámci zahraničního pracovního trhu prostřednictvím zahraničních stáží. Další aktivitou projektu je pomoc s návratem do vzdělávání, díky čemu si mohou účastníci dokončit vzdělání potřebné k následnému lepšímu uplatnění se na trhu práce. Projekt svými aktivitami podpořil již 4,5 tis. mladých lidí z Ústeckého kraje.

Dalším je projekt „**Flexibilně do práce v Ústeckém kraji**“. Cílovou skupinou jsou v tomto případě uchazeči a zájemci o zaměstnání v Ústeckém kraji, kteří pečují o dítě maximálně do 15 let věku nebo osobu blízkou, nejčastěji seniory či osoby se ZP. Realizace projektu začala v lednu 2016 a je plánována do června 2022. Projekt pomáhá účastníkům odstraňovat překážky, které jim brání v návratu do práce. Řeší zejména problematiku sladění rodinného a pracovního života formou podpory flexibilních pracovních míst jako jsou např. zkrácené úvazky, pružná pracovní doba nebo práce z domova. Za dobu realizace již projekt pomohl více 1 400 osobám a stejně velkému počtu by měl ještě pomoci.

Poslední z realizovaných projektů nese název „**Společně to dokážeme v Ústeckém kraji**“ a řeší problematiku dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů s nízkou kvalifikací, kteří trpí sociálním vyloučením, nebo jim sociální vyloučení hrozí. Projekt je v realizaci od dubna 2016 a předpokládané ukončení je v červnu 2022. Hlavním cílem projektu je pomoci účastníkům s umístěním na trhu práce např. formou zprostředkovaného zaměstnání. V průběhu realizace projektu vznikla informačně poradenská centra přímo v sociálně vyloučených lokalitách Ústeckého kraje, ve kterých působí pracovníci projektu. Ti poskytují účastníkům intenzivní poradenství, motivační aktivity, rekvalifikace a rozsáhlou podporu při zprostředkování vhodného zaměstnání. Projekt takto svými aktivitami pomohl téměř 1 700 osobám a podobně jako předchozí projekt by měl ještě podobnému počtu lidí ještě pomoci.

Konkrétnější informace o projektech je možno nalézt na portálu MPSV na adrese: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/projekty_esf.

6.4. Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2018

Pro rok 2018 byly ÚP ČR, KrP v Ústí n. L. stanoveny cíle, jejichž vyhodnocení za sledované období je následující:

- **snížení podílu uchazečů nad 6 měsíců v evidenci o 3 procentní body** = tento cíl se podařilo naplnit. Podíl uchazečů o zaměstnání s délkou evidence nad 6 měsíců se snížil z 55,3 % na 46,0 %, tzn. o 9,3 procentního bodu. V absolutním vyjádření se počet evidovaných uchazečů nad 6 měsíců snížil o 5 331 na stávajících 12 109 uchazečů o zaměstnání. Na celkovém poklesu počtu uchazečů o zaměstnání se tedy tato skupina podílela ze 103 %. Práci s touto skupinou lze tudíž hodnotit jako úspěšnou.
- **snížení podílů uchazečů nad 12 měsíců v evidenci o 3 procentní body** = tento cíl se podařilo naplnit. Podíl uchazečů o zaměstnání s délkou evidence nad 12 měsíců se snížil ze 40,7 % na 30,0 %, tzn. o 10,7 procentního bodu. V absolutním vyjádření se počet evidovaných uchazečů nad 12 měsíců snížil o 4 929 na stávajících 7 909 uchazečů o zaměstnání. Na celkovém poklesu počtu uchazečů o zaměstnání se tedy tato skupina podílela z 95 %. Práci s touto skupinou lze tudíž hodnotit jako úspěšnou.
- **snížení podílu uchazečů do 30 let věku o 2 procentní body** = tento cíl se naplnit nepodařilo, neboť podíl uchazečů do 30 let se zvýšil z 22,1 % na 22,7 % tedy o 0,6 procentního bodu. V absolutním vyjádření se počet uchazečů do 30 let snížil o 996 na stávajících 5 976 uchazečů o zaměstnání.
- **snížení podílů uchazečů nad 55 let věku o 1 procentní bod** = tento cíl se naplnit nepodařilo, neboť podíl uchazečů nad 55 let se zvýšil z 22,2 % na 22,4 % tedy o 0,2 procentního bodu. V absolutním vyjádření se počet uchazečů nad 55 let snížil o 1 087 na stávajících 5 908 uchazečů.

Závěrem lze konstatovat, že ačkoliv se nepodařilo všechny stanovené cíle zcela splnit, došlo i díky nástrojů APZ k podstatnému snížení absolutního počtu evidovaných uchazečů v těchto problémových skupinách.

7. Cíle APZ pro rok 2019

Při realizaci APZ bude ÚP ČR, KrP Ústí n. L. postupovat v souladu se směrnicí Generální ředitelky č. 1/2017 „Realizace aktivní politiky zaměstnanosti Úřadem práce ČR“ ve znění pozdějších dodatků a s Instrukcí náměstka pro řízení sekce zaměstnanosti MPSV ČR č. 1/2019 „Realizace aktivní politiky zaměstnanosti“. Primárním cílem ÚP ČR je finančně podpořit zaměstnavatele, kteří přijímají do pracovního poměru takové uchazeče o zaměstnání, při jejichž pracovním

uplatnění je použití finančního příspěvku nezbytné. Jde zejména o ty uchazeče, u nichž dochází ke kumulaci různých handicapů na trhu práce (zhoršený zdravotní stav, dlouhodobá nezaměstnanost, vyšší věk, bydliště v mikroregionu s vysokou nezaměstnaností apod.). Při uplatnění jednotlivých nástrojů a konkrétních žádostí se bude sledovat a zajišťovat hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládání prostředků a vycházet při tom z toho, že cílem uplatnění těchto nástrojů je řešení a předcházení dlouhodobé nezaměstnanosti. Pracovní místa vytvořená s podporou APZ jsou určena zejména uchazečům, kterým nelze zajistit uplatnění jiným způsobem. Jsou to zejména uchazeči o zaměstnání:

- vedení v evidenci nepřetržitě déle než 6 měsíců,
- kterým je kvůli jejich zdravotnímu stavu, věku (absolventi bez praxe, mladí do 30 let a osoby nad 50 let) či péči o dítě věnována při zprostředkování zaměstnání zvýšená péče, či uchazeče o zaměstnání, u nichž existuje důvodný předpoklad dlouhodobého setrvání v evidenci ÚP ČR,
- jimž je potřeba věnovat zvýšenou péči z jiného důvodu bránícího jejich vstupu na volný trh práce. Za jiný závažný důvod je rovněž považováno ohrožení sociálním vyloučením z důvodu setrvávání v dlouhodobé nezaměstnanosti,
- kteří jsou v hmotné nouzi.

Z hlediska problémových skupin je považováno za prioritní snížení podílu dlouhodobě nezaměstnaných (déle než 6 měsíců) na celkové nezaměstnanosti, a to alespoň o 3 procentní body. Přičemž záměrem je snížit podíl uchazečů v evidenci déle 12 měsíců alespoň o 3 procentní body. Dalším z cílů bude snížení podílu mladých do 30 let věku na celkové nezaměstnanosti, alespoň o 2 procentní body a snížení podílu uchazečů nad 55 let věku, alespoň o 1 procentní bod. K dosažení těchto cílů budou využívány zejména tyto nástroje APZ jako jsou veřejně prospěšné práce, rekvalifikace či regionální individuální projekty.